
Noter i marginen

Kampen om klimaet

Statsministeren og Statsministeriet bliver stadig gjort ansvarlig for, at der ikke kom en bindende aftale ud af klimatopmødet i december. Senest i forbindelse med omtalen af bogen *Kampen om klimaet* af Per Meilstrup.

Guderne skal vide, at Lars Løkke Rasmussen kludrede i rollen på podiet. Men det var ikke statsministerens eller Danmarks fejl, at der ikke kom nogen bindende aftale ud af COP15.

Det har siden præsident Clintons tid været indlysende, at man ikke får USA med i Kyoto-aftalen, uanset hvem der er præsident, fordi de store udviklingslande ikke er omfattet af begrænsninger på CO₂-udslippet. Lige så åbenbart har det været, at uden USA får man heller ikke Kina og andre store udviklingslande med.

Det gav anledning til uenighed om forhandlingsstrategien i det danske formandskab. Statsministeriets holdning var, at man måtte se fremad og skabe en ny global aftale, hvor både USA og de store nyindustrialiserede lande også fik forpligtelser, og så fra 2012 efterlade Kyoto-aftalen på bagperronen.

Opdelingen af verden i industrilande og ca. 130 udviklingslande,

som man efter ophøret af den kolde krig foretog i 1992 i Rio og bekræftede i Kyoto i 1997, var forældet af de mellemliggende års hastige økonomiske og industrielle udvikling i mange udviklingslande.

Dette verdenssyn blev af oppositionen, af ngo'erne og ofte i medierne beskrevet som dansk knæfald for USA; men realiteten er, at det var en linje, som også havde fuld opbakning i EU-landene. Men det var ikke den linje, som FN's klimasekretariat og Klima- og Energiministeriet stod for. Her var holdningen – ligesom hos ngo'erne – at man nok kunne få den amerikanske præsident til at give indrømmelser, hvis han blev presset hårdt til det sidste.

Klimaministeriet er et barn af Kyoto-protokollen – ligesom også FN's klimasekretariat i Bonn. Det forklarer, hvorfor både Klimaministeriets folk og folkene i FN's klimasekretariat – ligesom udviklingslandene – mente, at en fornyelse og forlængelse af Kyoto-protokollen, der (kun) pålægger industrilandene forpligtelser, stadig var vejen frem, mens udviklingslandene skulle slippe med en parallel aftale uden reduktioner, men med en opbremsning i CO₂-væksten.

Den meget omtalte hemmelige danske tekst blev for nogle lande et påskud for at sabotere forhandlingerne. Kineserne og andre ønskede ikke en bindende aftale, der pålagde dem forpligtelser, og – meget vigtigt – fordi teksten ved *ikke* at omtale Kyoto-protokollen også gjorde op med den klimapolitiske verdensorden, som Kyoto var udtryk for som et politisk håndtag for u-landene til at fastholde industrilandenenes ansvar og skyld for verdens ulighed, mens de selv blev friholdt for krav.

Den interne danske uenighed og specielt Statsministeriets linje er siden COP15 blevet tillagt en urimelig stor betydning for forløbet af det danske formandskab. Sagen er imidlertid, at viljen til en bindende aftale

og et opgør med den hidtidige klimapolitiske verdensorden ikke var til stede.

Det er symptomatisk, at den nye chef for FN's klimasekretariat i Bonn, Christiana Figueres, på klimakonferencen i Bonn i juni sagde: "Jeg tror ikke på, at vi nogensinde får en endelig klimaaftale, i hvert fald ikke i min levetid". Den nye klimachef er 53 år og så vidt vides sund og rask.

Frede Vestergaard er cand. polit. og journalist tilknyttet Weekendavisen, Han beskæftiger sig især med de samfundsmæssige konsekvenser af den økonomiske udvikling, ofte med særlig interesse for energi og miljø.

Ruslands syv republikker i Nordkaukasus

Republikkerne er opkaldt efter en eller flere såkaldt titulære nationaliteter, ikke-russiske folk, som dominerer i de fleste republikker. Republikkerne er blandt de 83 såkaldte subjekter i Den Russiske Føderation. Republikkerne har større autonomi end regionerne med ret til eget officielt sprog ud over russisk og egne forfatninger. Vladimir Putin begrænsede dog i sin tid som præsident alle føderationssubjekters magt ved at skabe syv føderationsdistrikter, der står over og overvåger føderationssubjekterne. Tjetjenien er i dag den republik med størst selvstyre, dels fordi Moskva har overladt stadig større magt til præsident Ramzan Kadyrov, dels fordi Kadyrov tilsidestætter russisk lovgivning. De fleste nordkaukasiske folk er sunnimuslimer. En undtagelse er Nordosseterne som er russisk ortodokse.

De nordkaukasiske republikker fra vest mod øst:

	Adygeja	Karačajaj-Tjerkesien	Kabardinien-Balkarien	Nord-ossetien	Ingusjetien	Tjetjenien	Dagestan
Areal, km²	7.600	14.100	12.500	8.000	3.500	17.300	50.300
Hoved-stad	Maykop	Tjerkessk	Naljijk	Vladikavkas	Mags (fra 2002, tidl. Nazran)	Groznij	Makhatskala
Indbyggertal, 2002	447.000	439.000	901.000	710.000	467.000	1.104.000	2.577.000
Præsident	Aslan Tkhakusjinov	Boris Eltsjejev	Arsen Kanokov	Tjajmuraz Mansurov	Junus-Bek Jev-kurov	Ramzan Kadyrov	Magomedslam Magomedov
Etnisk Sammensætning, 2002	adygere 24,2 pct., russere 64,5 pct.	karačajer 38,5 pct., tjerkessere 11,3 pct., russere 33,6 pct.	kabardinere 55,3 pct., balkarer 11,6 pct., russere 25,1 pct.	nordossetere 62,7 pct., russere 23,2 pct.	ingusjetier 77,3 pct., russere 1,4 pct.	tjetjenere 93,5 pct., russere 3,7 pct.	avarer, darginer, kumykker og syv andre hjemmehørende nationaliteter 86,6 pct., russere 4,7 pct.